

Adfywio Ein Byd

Yr offer sydd ei angen

- Argraffwch y daflen 'Creaduriaid Coll ac wedi'u Canfod' (L_HL_1), un i bob grŵp
- Amrywiaeth o eitemau y gellir eu hailgylchu ac na ellir eu hailgylchu (cardbord, poteli plastig, papur, sgrapiau bwyd, papur lapio bwyd, teganau plastig ac ati)
- Blychau neu hambyrddau ailgylchu (wedi'u labelu: papur, plastig, metel, gwydr, cardbord)
- Siswrn
- Glud, tâp neu ryweth gludiog arall
- Dalen fawr o gardbord neu bapur, un i bob grŵp
- Paent, creonau, pensiliau lliw neu farcwyr
- Dyfais y gellir ei ddefnyddio i gysylltu â'r rhyngwyd a mynediad i'r rhyngwyd

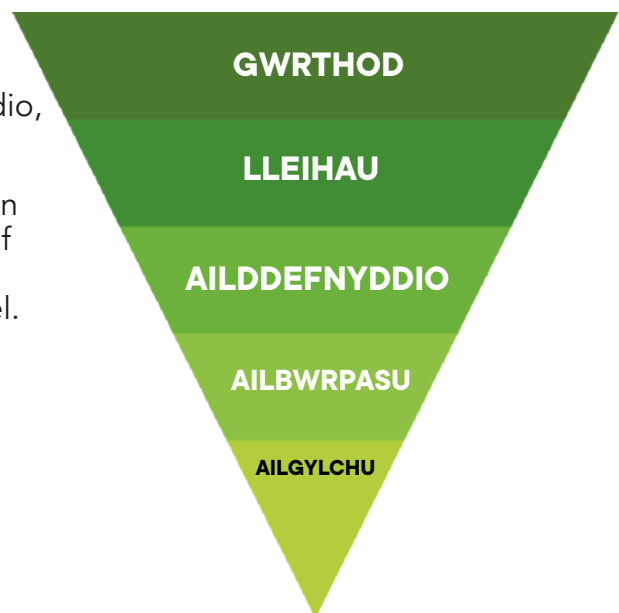
I gwblhau'r gweithgaredd

1. Cyn i'r dysgwyr gyrraedd, gwasgarwch eitemau y gellir eu hailgylchu ac na ellir eu hailgylchu o amgylch yr ystafell ddosbarth. Gofynnwch i'r dysgwyr eich helpu i ddiolli'r eitemau i'r blychau/hambyrddau cywir (papur, plastig, metel, gwydr, cardbord), gan egluro eu dewisiadau. Anogwch drafodaeth am pam y gellir ailgylchu rhai eitemau ac na ellir ailgylchu eraill. Eglurwch fod pob cynnyrch a ddefnyddiwn - boed yn blastig, fetel neu gardbord - yn dod o natur. Caiff yr adnoddau hyn eu tynnu o gynefinoedd fel coedwigoedd, afonydd a moroedd, sy'n gallu niweidio bywyd gwyllt. Dyna pam ein bod yn siarad am economi gylchol - economi lle rydym yn cadw deunyddiau mewn defnydd cyhyd ag sy'n bosibl, fel nad ydym yn parhau i ddinistrio cynefinoedd naturiol i gael adnoddau newydd.

2. Cefnogwch y dysgwyr i ystyried y 5 'R' o ailgylchu a'u pwysigrwydd mewn cadwraeth amgylcheddol: Gwrthod, Lleihau, Ailddefnyddio, Ailbwrpasu ac Ailgylchu.

Eglurwch i'r dysgwyr fod yr economi gylchol yn gweithio drwy ddilyn yr agweddau hyn. Y lleiaf o ddeunyddiau newydd yr ydym yn eu creu, y lleiaf o gynefinoedd a gaiff eu dinistrio i'w cael. Mewn parau, gofynnwch i'r dysgwyr ystyried:

- Sut allent gynnwys y 5 'R' yn eu bywydau bob dydd?
- Pa effaith fyddai hyn yn ei gael ar natur a bywyd gwyllt? Pam?

Adfywio Ein Byd

3. Eglurwch wrth y dysgwyr fod safleoedd tirlenwi yn rhan o'r economi linol. Pan fyddwn yn taflu pethau i ffwrdd, maent yn mynd i safleoedd tirlenwi, sy'n cymryd drosodd tir lle'r oedd bywyd gwyllt yn arfer byw. Os ydym yn dilyn yr economi gylchol, rydym yn cadw eitemau mewn defnydd, sy'n helpu atal tir rhag cael ei droi'n safleoedd tirlenwi ac yn diogelu cynefinoedd gwyllt.

4. Rhannwch y fideo 'Growing Nature Reserves on top of your Trash' – www.tiramor.cymru/collicynefin (Adnodd 1).

Trafodwch:

- Beth yw manteision adfywio safleoedd tirlenwi?
- Sut mae adfywio'n helpu i ddychwelyd cynefinoedd i fywyd gwyllt?
- Pam ei bod yn well fyth osgoi creu safleoedd tirlenwi yn y lle cyntaf?

5. Rhowch daflen 'Creaduriaid Coll ac wedi'u Canfod' (L_HL_1) i bob grŵp. Trafodwch y cynefinoedd y mae'r creaduriaid hyn yn dibynnu arnynt a sut y gallant golli eu cynefin oherwydd twf safleoedd tirlenwi. Anogwch y dysgwyr i ystyried cynefin penodol pob creadur ac i drafod sut mae twf safleoedd tirlenwi yn bygwth yr amgylcheddau hyn.

6. Gofynnwch i grwpiau ddylunio "safle tirlenwi wedi'i adfywio" ar y ddalen fawr o gardbord/papur, gan ymgorffori elfennau fel:

- Planhigion a choed brodorol
- Pyllau neu nodweddion dŵr
- Llochesi ar gyfer gwahanol anifeiliaid
- Biniau ailgylchu i bwysleisio rheoli gwastraff

7. Anogwch y dysgwyr i addurno eu safleoedd tirlenwi wedi'u hadfywio gan ddefnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu a deunyddiau celf amrywiol. Gallant gynnwys y creaduriaid o'r ddalen 'Creaduriaid Coll ac wedi'u Canfod' (L_HL_1) yn eu cynefin newydd (e.e. pryfed mewn dolydd, gweision neidr mewn gwlyptiroedd neu adar mewn llochesi coed).

8. Gwahoddwch bob grŵp i gyflwyno eu syniadau. Gofynnwch:

- Pa anifeiliaid sydd i'w gweld yn eich safle tirlenwi wedi'i adfywio?
- Sut mae eich dyluniad yn helpu i ddiogelu cynefinoedd a bywyd gwyllt?
- A ellid gwneud gwelliannau pellach? Pam ydych chi'n meddwl hynny?
- Sut gall yr economi gylchol gefnogi eich safle tirlenwi wedi'i adfywio i ffynnu ac atal mannau naturiol eraill rhag cael eu troi'n safleoedd tirlenwi?

Rhannwch raglen ddogfen Wild Landfill 'Today's Landfills are becoming tomorrow's New Ecosystems' – www.tiramor.cymru/collicynefin (Adnodd 2).

Llygoden

Photo by Ricky Kharawala on Unsplash

Llyg

Photo by Nick Fewings on Unsplash

Llygoden bengron

Photo by Heather Wilde on Unsplash

Aderyn du

Llun gan Jim ar Unsplash

Tylluan

Llun gan Zdenek Machacek ar Unsplash

Sgrech y coed

Llun gan Damian Kwiatkowski ar Unsplash

Draenog

Llun gan Tadeusz Lakota ar Unsplash

Llyffant

Llun gan Gary Yost ar Unsplash

Madfall ddŵr

Llun gan Asha Taylor ar Unsplash

Pili pala

Llun gan David Clode ar Unsplash

Gwenyn

Llun gan Massimiliano Latella ar Unsplash

Chwilen

Llun gan Brandon Stoll ar Unsplash